

legal point of view can be founded. The first one is disclosure of specific content from a public security point of view, and the second one is legal issue released to intellectual property licenses [3].

The European Commission highline the importance of open education as well. The European Commission even provide definition of open education. Hence, the open education is a way of carrying out education, often using digital technologies. From the commission point of view the aim of such education to widen access and participation to everyone by removing barriers and making learning accessible, abundant, and customisable for all [4]. Besides, the potential benefits of open education have led many European governments to implement policies supporting their creation and use.

In common, there is no doubt about the importance of open educational resource from the forensic science perspective. In cooperation with the universities, professional organisations

and institutions opening educational resources can provide huge impact on the quality of the education.

Reference

1. Richard E. Overill & Jan Collie (2021): Quantitative evaluation of the results of digital forensic investigations: a review of progress, Forensic Sciences Research, DOI: 10.1080/20961790.2020.1837429.
2. Sanjeev B. Khanagar, Satish Vishwanathaiah, Sachin Naik, Abdulaziz A. Al-Kheraif, Darshan Devang Divakar, Sachin C. Sarode, Shilpa Bhandi, Shankargouda Patil, Application and performance of artificial intelligence technology in forensic odontology – A systematic review, Legal Medicine, Volume 48, 2021, 101826, ISSN 1344-6223. <https://doi.org/10.1016/j.legalmed.2020.101826>.
3. Miao, Fengchun, Mishra, Sanjaya, McGreal, Rory. (2016). Open educational resources: policy, costs, transformation. UNESCO. 978-92-3-100148-2 (print/pdf), 978-92-3-100158-1 (ePub).
4. European Commission. (2021), EU Science Hub. Accessed from: <https://ec.europa.eu/jrc/en/open-education>.

К. П. Силенок,

науковий співробітник ННЦ «ІСІ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», м. Харків, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9355-5010>, e-mail: sulenokkateruna@gmail.com

Д. О. Чекін,

науковий співробітник ННЦ «ІСІ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», м. Харків, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9893-1588>, e-mail: chekin.hniise@gmail.com

Д. О. Духненко,

науковий співробітник ННЦ «ІСІ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», м. Харків, Україна,
e-mail: dashadasha.dukhnenkoalex95@ukr.net

ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ У ПІДГОТОВЦІ СУДОВИХ ЕКСПЕРТІВ

Анотація. Розглянуто питання функціонування електронних освітніх ресурсів та їх значення при підготовці фахівців. Наведено приклад проєкту «Відкритий освітній ресурс: Судова експертиза», результатом якого може стати створення освітнього ресурсу, зорієнтованого на інформаційне забезпечення сфери судової експертизи.

Ключові слова: електронний освітній ресурс, підготовка фахівців, дистанційне навчання, судово-експертна діяльність, судовий експерт.

Abstract. The question as to functioning of electronic educational resources and their meaning in preparation of forensic experts is outlined. The example of the Open Educational Resource: Forensic Science project which may result in creation of the educational resource aimed at information support of forensic science field is provided. The set out provisions can be used for developing educational process with a focus on training highly qualified forensic experts.

Keywords: electronic educational resource, preparation of experts, distance learning, forensic activity, forensic expert.

Аннотация. Рассмотрены вопросы функционирования электронных образовательных ресурсов и их значение при подготовке специалистов. Приведён пример проекта «Открытый образовательный ресурс: Судебная экспертиза», результатом которого может стать создание образовательного ресурса, ориентированного на информационное обеспечение сферы судебной экспертизы.

Ключевые слова: электронный образовательный ресурс, подготовка специалистов, дистанционное обучение, судебно-экспертная деятельность, судебный эксперт.

На етапі тотальної діджиталізації суспільства та враховуючи реалії сучасного життя, гостро постає питання впровадження нових електронних освітніх ресурсів у процес підготовки та підвищення кваліфікації фахівців. Використання традиційних форм навчання не завжди повною мірою може забезпечити процес підготовки фахівців. Обов'язковими якостями сучасного освітнього процесу мають стати гнучкість, мобільність, розширення можливостей дистанційного навчання та самопідготовки за умови ефективного механізму контролю опанування знань. Важливим аспектом якісної професійної підготовки фахівців є застосування електронних освітніх ресурсів.

Підготовці фахівців у галузі судової експертизи приділи увагу у своїх працях Н. І. Клименко, І. А. Петрова, І. В. Пиріг, О. М. Ключев, Е. Б. Сімакова-Єфремян, О. М. Музичук, М. Г. Щербаковський, Н. М. Ткаченко, В. В. Хоша, С. Г. Гаспарян та багато інших науковців.

Пандемія COVID-19 внесла певні корективи у сучасний світ, зокрема й у сферу освіти. На базі Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» функціонує аспірантура, докторантура за спеціальністю 081 «Право»; проводиться підготовка судових експертів та інших осіб за освітньою програмою «Теоретичні, організаційні і процесуальні

питання судової експертизи» та підготовка (стажування) за відповідними експертними спеціальностями. Через карантинні заходи заняття вимушено відбуваються дистанційно, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології. Проте, наявні програми підготовки зорієнтовані здебільшого на традиційні форми організації навчального процесу.

Наявність електронного освітнього ресурсу полегшило б доступ зацікавлених осіб до програм підготовки. Він має враховувати специфіку підготовки судового експерта, у якому важливими елементами є теоретичні засади та практичні навички (наочні приклади реалізації положень методичних рекомендацій на практиці).

Відповідно до Положення про електронні освітні ресурси від 01.10.2012 р. № 1060 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 29.05.2019 р. № 749) під електронним освітнім ресурсом слід розуміти засоби навчання на цифрових носіях будь-якого типу або розміщені в інформаційно-телекомунікаційних системах, що можна відтворити за допомогою електронних технічних засобів і застосувати в освітньому процесі [1].

Метою створення електронних освітніх ресурсів є модернізація освіти, змістовне наповнення освітнього простору, забезпечення рівного доступу учасників навчального процесу до якісних навчальних та методичних матеріалів (незалежно від місця їх проживання та форми навчання), створених на основі інформаційно-комунікаційних технологій [2].

На нашу думку, електронний освітній ресурс для ефективності його застосування має відповідати таким характеристикам:

- доступність матеріалів, логічність викладу та простота опанування;
- інформаційне наповнення електронного освітнього ресурсу має відповідати програмі, за якою здійснюється навчання;
- дотримання законодавства про авторське право;
- можливість здійснювати контроль та самоконтроль опанування знань тощо.

Співробітники Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» спільно з колегами Ризького університету імені Страдіня працюють над науково-дослідним проектом «Відкритий освітній ресурс: Судова експертиза» («Open Educational

Resource: Forensic Science»). Результатом роботи науковців має стати відкритий електронний освітній ресурс, на якому будуть розміщені наукові праці, методичні матеріали та відеопрезентації роботи судових експертів під час проведення судових експертиз.

Особливого значення набуває те, що судово-експертна діяльність має чітко визначену спрямованість завдяки виконанню покладених на державу функцій, орієнтованих на забезпечення прав і свобод людини. Судові експерти як суб'єкти судової експертизи несуть відповідальність за правильність наданого ними висновку, вони мають керуватися законодавством України та діяти лише в межах наданої їм компетенції. Це обумовлює необхідність забезпечення їх професійної підготовки належними ресурсами.

«Відкритий освітній ресурс: Судова експертиза» може стати системою інформаційного забезпечення, яка міститиме можливості оперативно і повно задовольняти запити зацікавлених у підготовці осіб, забезпечувати принципово новий рівень здобуття й узагальнення знань, їх поширення і використання.

Звісно, такий ресурс не може замінити наявну процедуру проходження підготовки (стажування) фахівцями та їх акредитації, закріплену в Положенні про Центральну експертно-кваліфікаційну комісію при Міністерстві юстиції України та атестацію судових експертів затвердженому наказом Міністерства юстиції України від 03.03.2015 р. № 301/5 [3]. Проте, він може стати ефективним засобом забезпечення актуальною інформацією досвідчених фахівців та осіб, які лише обрали (обирають) майбутню професію судового експерта.

Список використаних джерел

1. Положення про електронні освітні ресурси від 01.10.2012 р. № 1060 : затв. наказом МОНамольспорту України (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12#Text> (дата звернення: 12.02.2021).
2. Методика створення електронних освітніх ресурсів. Портфоліо викладача. URL: http://www.vyshnya.in.ua/wp-content/uploads/2016/03/S.V.Shandra.metod_rekomendacii.pdf (дата звернення: 12.02.2021).
3. Положення про Центральну експертно-кваліфікаційну комісію при Міністерстві юстиції України та атестацію судових експертів : затв. наказом Мін'юсту України від 03.03.2015 р. № 301/5 (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0249-15#Text> (дата звернення: 12.02.2021).

D. Zuba,

Acting Director, Associate Professor, Institute of Forensic Research, Krakow, Poland,
e-mail: dzuba@ies.gov.pl

CHALLENGES AND OPPORTUNITES FOR FORENSIC INSTITUTES IN THE DIGITAL ERA

Abstract. *There have been some massive technological advancements in this last two decades, which influence significantly our daily life. Some advancements are important for health benefits, and others make certain tasks easier. These changes are of great importance for experts employed in forensic institutes.*

Keywords: *digitalization, development, forensic institutes.*

Анотація. *За останні два десятиліття було досягнуто значного прогресу у сфері технологічного розвитку, що суттєво впливає на наше повсякденне життя. Деякі інновації сприяють зміцненню нашого здоров'я, інші – полегшують виконання певних завдань. Ці зміни мають велике значення для експертів, що працюють у судово-експертних установах.*